ÎNTÂLNIRI CU PROFESORUL ȘTEFAN MUNTEANU

Într-o zi, prin 1960, am fost anunțați de la decanat că vom avea un profesor nou la disciplina *Istoria limbii române literare* (la *Limbă literară*, cum îi spuneam noi, pe scurt). Locul de desfăşurare a cursului era, evident, la subsol, într-una din sălile mai încăpătoare. Din câte mi-aduc aminte, cursul fusese plasat în orele de după masă. A intrat în sală, **punctual**, un domn înalt, elegant, uşor uscățiv, cu o privire limpede, parcă întoarsă totuşi în sine, cu gesturi sigure şi meticuloase, în sensul bun al cuvântului, ne-a salutat cu sobrietate şi, fără obişnuita *captatio benevolentiae*, a început prelegerea inaugurală. Primele cuvinte au reverberat de o anumită emoție, degrabă stăpânită, după care expunerea s-a derulat într-un stil elevat, cu fraze impecabil alcătuite, cu citate din scriitorii români evocați, reproduse cu o adevărată încântare. A fost o laudă a limbii române, a expresivității ei, termen preluat apoi şi în titlul cărții premiate de Academia Română, *Stil şi expresivitate poetică* (1972). Dedicația pe care am primit-o pe această carte o citesc şi astăzi cu emoție: „Lui Sergiu Drincu, cu cele mai calde sentimente de prietenie şi prețuire”. La finalul prelegerii, impulsul general a fost să-l aplaudăm pe noul nostru Profesor. Am intuit însă cu toții că gestul putea fi rău interpretat, cum se obişnuia pe atunci, atât pentru noi, cât mai ales pentru distinsul Profesor. L-am ridicat însă, în sinea noastră, iar apoi în spațiul public, pe piedestalul valoric pe care îl merita.

În anii din urmă, într-o tihnită conversație, Domnul Profesor mi-a mărturisit cât de greu i-a fost să redacteze cursul de *Limbă literară*, care nu figurase până atunci între disciplinele universitare filologice. Astăzi, o spun cu toată convingerea, şi nu numai eu, că nu se mai poate preda *Istoria limbii române literare* fără a se începe cu numeroasele contribuții, esențiale, ale Profesorului Ştefan Munteanu.

BDD-A32098 © 2020 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:39:18 UTC)

Am şi acum la îndemână *Principiile de stilistică*, apărute la Tipografia Universităţii din Timişoara, în 1966, cu *mottoul* eminescian de pe pagina de gardă: *Unde vei găsi cuvântul / Ce exprimă adevărul?* (Voi divulga cu acest prilej faptul că Profesorul era un mare iubitor de mottouri.)

Se vorbeşte de câţiva ani buni despre „Şcoala de stilistică de la Timişoara", cu trimitere la unii sau la alţii dintre maeştrii filologi timişoreni. Nu toată lumea este de acord că o asemenea „şcoală" chiar ar fiinţa, dar dacă ea există, atunci tipul de stilistică al reprezentanţilor ei este, din punctul meu de vedere, cel ce derivă din principiile ce fac substanţa operei Profesorului Ştefan Munteanu. Unii fac şcoală, iar pentru alţii şcoala sunt ei înşişi.

Nu pot trece peste anii de sudenţie fără a evoca prezenţa covârşitoare, la facultatea noastră, a Profesorului G. Ivănescu. Domnia Sa venea din Şcoala ieşeană de lingvistică şi aducea cu sine „spiritul critic" specific acestei şcoli. Împreună cu Profesorul Ştefan Munteanu, care aparţinea aceleaşi vieţi academice ieşene, a introdus pentru studenţi şi tinerii asistenţi o atmosferă de autentică muncă ştiinţifică pe care Catedra de limba română şi cercetătorii de la Filiala Academiei nu o mai cunoscuseră până atunci.

Viaţa, cu complicaţiile ei imprevizibile, a făcut ca abia după 1990 să am întâlniri mai frecvente cu Domnul Profesor. I-am admirat prezenţa civică fermă la conferinţele *Solidarităţii Universitare*, mai ales în legătură cu nefericitelor mineriade. Am avut, în ultima perioadă, multe convorbiri, cum am spus, tihnite, în care am reuşit să cunosc mai bine şi latura „neoficială" a Profesorului. În intimitate, Domnia Sa este de o volubilitate încântătoare, un povestitor desăvârşit, iar aceste convorbiri au sfidat, nu o dată, scurgerea timpului. Am aflat evenimente tulburătoare din viaţa Domniei Sale, am fost copleşit de amploarea informaţiilor din cele mai diverse domenii şi de harul scriitoricesc indiscutabil aşa cum s-a vădit el cu plenitudine în seria de *Scrisori din Viena/Vindobona*, dar şi în cele două ediţii din *Pagini de memorial*. Am colaborat la apariţia mai multor cărţi din domeniul lingvisticii, dar o experienţă idelebilă de editor se leagă de pregătirea şi tipărirea traducerii din poetul german Rainer Maria

BDD-A32098 © 2020 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:39:18 UTC)

Rilke: *Gedichte. Poeme* (2009), la care a participat activ şi Simion Dănilă, pentru care Profesorul avea o prețuire deosebită.

În 18 aprilie 2010, Profesorul Ştefan Munteanu a împlinit 90 de ani. S-au spus cuvinte emoționante despre viața şi activitatea sa. Dar cel mai inspirat gest mi s-a părut a fi cel al Doamnei Aurelia Turcu, aş spune devotat discipol al celui omagiat, care a identificat în poezia *Menire* a lui Ion Pillat cea mai cuprinzătoare caracterizare ce i se poate atribui Profesorului Ştefan Munteanu, cuprinsă într-un articol evocator publicat în „Philologica Banatica" 2010, nr. 1, pe care l-am reprodus şi în volumul de față: *Au spus că-i rece, şi n-au bănuit / Ce patimă îi clocotea în vine...*

SERGIU DRINCU

Fragment din articolul cu acelaşi titlu publicat în revista „Banat", 2010. nr. 4.

BDD-A32098 © 2020 Editura Mirton; Editura Amphora
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:39:18 UTC)